

ZAWIADOMIENIA DOTYCZĄCE EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

URZĄD NADZORU EFTA

Zawiadomienie Urzędu Nadzoru EFTA w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych

(2009/C 294/04)

- A. Niniejsze zawiadomienie wydaje się zgodnie z zasadami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (Porozumienia EOG) oraz Porozumienia pomiędzy Państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości (porozumienia o nadzorze i trybunale).
- B. Komisja Europejska wydała obwieszczenie zatytułowane „Obwieszczenie w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych” ⁽¹⁾. Ten niewiążący akt wyznacza zasady stosowane przez Komisję Europejską w zakresie przyznawania zwolnień z grzywien lub ich zmniejszania w sprawach rozpatrywanych na mocy art. 81 Traktatu WE lub art. 53 Porozumienia EOG ⁽²⁾.
- C. Urząd Nadzoru EFTA uważa, że wyżej wspomniany akt ma znaczenie dla EOG. W celu utrzymania równych warunków konkurencji i zapewnienia jednolitego stosowania zasad konkurencji EOG ma całym Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) Urząd przyjmuje niniejsze zawiadomienie w ramach uprawnień powierzonych mu na mocy art. 5 ust. 2 lit. b) porozumienia o nadzorze i trybunale. Urząd zamierza przestrzegać reguł i zasad określonych w niniejszym zawiadomieniu, stosując właściwe zasady EOG w poszczególnych przypadkach.
- D. Niniejsze zawiadomienie zastępuje zawiadomienie Urzędu Nadzoru EFTA z 2003 r. w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych (obwieszczenie z 2003 r.) ⁽³⁾.

I. WPROWADZENIE

- (1) Niniejsze zawiadomienie wytycza ramowe zasady nagradzania przedsiębiorstw, które są lub były stronami tajnych karteli mających wpływ na EOG, za współpracę w postępowaniu prowadzonym przez Urząd Nadzoru EFTA. Kartele to porozumienia lub uzgodnione praktyki co najmniej dwóch konkurentów, mające na celu koordynację działań konkurencyjnych na rynku lub wywarcie wpływu na określone czynniki konkurencji poprzez takie praktyki, jak ustalanie cen zakupu lub sprzedaży lub innych warunków handlowych, ustalanie poziomu produkcji lub sprzedaży, podział rynków, w tym ustalanie ofert przetargowych, ograniczenia przywozu lub wywozu lub działania antykonkurencyjne podejmowane przeciwko konkurentom. Praktyki takie należą do najpoważniejszych naruszeń art. 53 Porozumienia EOG.
- (2) Ograniczając w sposób sztuczny konkurencję między sobą, przedsiębiorstwa unikają właśnie tych bodźców, które prowadziłyby do innowacji, zarówno w zakresie rozwoju produktu, jak i wprowadzania wydajniejszych metod produkcji. Praktyki takie prowadzą także do wzrostu cen surowców i części składowych dla przedsiębiorstw EOG, które nabywają towary od takich producentów. Skutkują one ostatecznie sztucznymi cenami i ograniczonym wyborem dla konsumenta. W dłuższej perspektywie prowadzą natomiast do utraty konkurencyjności i zmniejszają możliwości zatrudnienia.
- (3) Tajne kartele są z natury trudne do wykrycia i zbadania bez współpracy uczestniczących w nich przedsiębiorstw lub osób fizycznych. Dlatego też Urząd Nadzoru EFTA uważa, że w interesie EOG leży wynagradzanie przedsiębiorstw uczestniczących w tego rodzaju nielegalnych praktykach, które pragną wycofać się z udziału w nich i współpracować w ramach postępowania prowadzonego przez

⁽¹⁾ Dz.U. C 298 z 8.12.2006, s. 17.

⁽²⁾ Do rozstrzygnięcia poszczególnych spraw objętych zakresem art. 53 i 54 Porozumienia EOG właściwy jest Urząd Nadzoru EFTA lub Komisja Europejska zgodnie z zasadami określonymi w art. 56 Porozumienia EOG. Do rozpatrywania danej sprawy właściwy jest tylko jeden organ.

⁽³⁾ Dz.U. C 10 z 16.1.2003, s. 13 oraz Suplement EOG do Dz.U. nr 3 z 16.1.2003, s. 1.

Urząd, niezależnie od pozostałych przedsiębiorstw uczestniczących w kartelu. W interesie konsumentów i obywateli leży wykrywanie i karanie takich karteli i interes ten przeważa nad interesem wynikającym z nakładania grzywien na przedsiębiorstwa, które umożliwiają Urzędowi wykrycie i zakazanie takich praktyk.

- (4) Urząd Nadzoru EFTA uznaje, że współpraca przedsiębiorstwa w wykrywaniu istnienia kartelu ma istotną wartość. Decydujący wkład we wszczęcie postępowanie lub stwierdzenie naruszenia przepisów prawa może uzasadniać przyznanie danemu przedsiębiorstwu zwolnienia z wszelkich grzywien, pod warunkiem spełnienia pewnych wymagań dodatkowych.
- (5) Ponadto współpraca jednego przedsiębiorstwa lub większej ich liczby może uzasadniać zmniejszenie grzywny przez Urząd Nadzoru EFTA. Każde zmniejszenie grzywny musi odzwierciedlać rzeczywisty wkład przedsiębiorstwa, jeżeli chodzi o czas podjęcia współpracy oraz jej jakość, w stwierdzenie przez Urząd naruszenia przepisów prawa. Zmniejszenia grzywien ograniczają się do tych przedsiębiorstw, które dostarczyły Urzędowi dowody istotnie zwiększające wartość dowodów będących już w posiadaniu Urzędu.
- (6) Oprócz wcześniej istniejących dokumentów przedsiębiorstwa mogą przekazać Urzędowi Nadzoru EFTA dobrowolny opis swojej wiedzy o kartelu i swojego w nim udziału, specjalnie sporządzony w celu przekazania go w ramach przedmiotowego programu łagodzenia kar. Inicjatywy takie okazały się przydatne w skutecznym prowadzeniu postępowań w sprawie naruszeń przepisów antykartelowych oraz likwidacji karteli i nie powinno się do nich zniechęcać poprzez nakazy ujawnienia informacji wydawane w sprawach cywilnoprawnych. Potencjalni wnioskodawcy ubiegający się o złagodzenie kary mogliby być zniechęceni do współpracy z Urzędem na podstawie niniejszego zawiadomienia, jeżeli współpraca taka mogłaby pogorszyć ich pozycję w postępowaniu cywilnoprawnym w porównaniu z przedsiębiorstwami, które nie podjęły współpracy. Taki niepożądany skutek miałby znaczący negatywny wpływ na interes publiczny polegający na zapewnieniu skutecznego egzekwowania przez organy publiczne art. 53 Porozumienia EOG w sprawach kartelowych, a tym samym późniejszego lub równoległego skutecznego egzekwowania tych przepisów z powództwa prywatnego.
- (7) Zadania nadzorcze w sprawach związanych z konkurencją powierzone Urzędowi Nadzoru EFTA na mocy Porozumienia EOG ⁽¹⁾ nie tylko obejmują obowiązek dochodzenia i karania indywidualnych naruszeń przepisów prawa, ale również obowiązek prowadzenia ogólnej polityki. Ochrona oświadczeń przedsiębiorstw w interesie publicznym nie oznacza zakazu ich ujawniania innym adresatom pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń w celu zabezpieczenia ich prawa do obrony w ramach postępowania przed Urzędem, w takim zakresie, w jakim jest technicznie możliwe pogodzenie obu interesów poprzez udostępnianie oświadczeń przedsiębiorstw tylko w siedzibie Urzędu i zazwyczaj w jednym terminie po formalnym zgłoszeniu zastrzeżeń.

II. ZWOLNIENIE Z GRZYWIEN

A. Wymogi kwalifikujące do zwolnienia z grzywien

- (8) Urząd Nadzoru EFTA przyzna zwolnienie z wszelkich grzywien, które w przeciwnym przypadku zostałyby nałożone, przedsiębiorstwu ujawniającemu swój udział w domniemanym kartelu mającym wpływ na EOG, jeżeli przedsiębiorstwo to jako pierwsze przekazuje informacje i dowody, które w opinii Urzędu umożliwią mu:
 - a) przeprowadzenie celowej kontroli w związku z domniemaniem istnienia kartelu ⁽²⁾; lub
 - b) wykrycie naruszenia art. 53 Porozumienia EOG w związku z domniemaniem istnienia kartelu.
- (9) Aby umożliwić Urzędowi Nadzoru EFTA przeprowadzenie celowej kontroli w rozumieniu pkt 8 lit. a), przedsiębiorstwo musi przekazać Urzędowi następujące informacje i dowody w zakresie, w jakim nie będzie to w opinii Urzędu stanowić zagrożenia dla kontroli:
 - a) oświadczenie przedsiębiorstwa ⁽³⁾ zawierające następujące informacje, o ile znane one są wnioskodawcy w chwili złożenia wniosku:

⁽¹⁾ Zadania te Urząd wykonuje wspólnie z Komisją Europejską zgodnie z art. 55 i 56 Porozumienia EOG.

⁽²⁾ Ocena poziomu progowego będzie musiała być dokonana w trybie *ex ante*, tzn. bez uwzględnienia tego, czy dana kontrola zakończyła się pomyślnie czy nie, ani tego, czy kontrolę przeprowadzono czy też nie. Ocena zostanie dokonana wyłącznie na podstawie rodzaju i jakości informacji przekazanych przez wnioskodawcę.

⁽³⁾ Oświadczenia przedsiębiorstw mogą być składane w formie dokumentów podpisanych przez przedsiębiorstwo lub w jego imieniu lub mogą być składane ustnie.

- szczegółowy opis domniemanych praktyk kartelowych, obejmujący na przykład cele kartelu, jego działania i sposób funkcjonowania; określenie produktu lub usługi, którego (której) praktyki te dotyczą, ich zasięgu geograficznego oraz czasu trwania, a także szacowanych wielkości rynkowych, na jakie miał wpływ domniemany kartel; dokładne informacje o terminach, miejscach, treści i uczestnikach kontaktów w ramach domniemanego kartelu oraz wszelkie istotne wyjaśnienia w związku z dowodami przekazanymi na poparcie wniosku,
 - nazwę i adres osoby prawnej składającej wniosek o zwolnienie z grzywien, jak również nazwy i adresy wszelkich innych przedsiębiorstw, które uczestniczą (uczestniczyły) w domniemanym kartelu,
 - nazwiska, stanowiska, adresy służbowe oraz w razie konieczności adresy domowe wszystkich osób fizycznych, które według wiedzy wnioskodawcy są lub były zaangażowane w domniemany kartel, w tym osób, które były zaangażowane w imieniu wnioskodawcy,
 - informacje, na podstawie których zwrócono się lub zamierzano się zwrócić do innych organów ds. konkurencji, na terenie EOG lub poza EOG, w związku z domniemanym kartelem, oraz
- b) inne dowody związane z domniemanym kartelem będące w posiadaniu wnioskodawcy lub mu dostępne w chwili złożenia wniosku, w tym w szczególności wszelkie dowody pochodzące z okresu zaistnienia danych faktów.
- (10) Zwolnienie z grzywien na mocy pkt 8 lit. a) nie zostanie przyznane, jeżeli w chwili złożenia wniosku Urząd Nadzoru EFTA posiadał już wystarczające dowody do podjęcia decyzji o przeprowadzeniu kontroli w związku z domniemanym kartelem lub już przeprowadził kontrolę.
- (11) Zwolnienie z grzywien na mocy pkt 8 lit. b) przyznane zostanie tylko wtedy, gdy łącznie zostaną spełnione następujące warunki: Urząd Nadzoru EFTA nie posiadał w chwili złożenia wniosku wystarczających dowodów do stwierdzenia istnienia naruszenia art. 53 Porozumienia EOG w związku z domniemanym kartelem, a żadnemu przedsiębiorstwu nie przyznano warunkowego zwolnienia z grzywien na mocy pkt 8 lit. a) w związku z domniemanym kartelem. W celu zakwalifikowania się do zwolnienia przedsiębiorstwo musi jako pierwsze przekazać obciążające dowody pochodzące z okresu zaistnienia danych faktów, związane z domniemanym kartelem, jak również oświadczenie zawierające informacje określone w pkt 9 lit. a), które umożliwią Urzędowi wykrycie naruszenia art. 53 Porozumienia EOG.
- (12) Poza warunkami określonymi w pkt 8 lit. a), pkt 9 i 10 lub w pkt 8 lit. b) i pkt 11, zakwalifikowanie przedsiębiorstwa do zwolnienia z grzywiny uzależnione jest w każdym przypadku od spełnienia łącznie następujących warunków:
- a) przedsiębiorstwo współpracuje w sposób szczery⁽¹⁾, pełny, ciągły i sprawny od momentu złożenia wniosku w trakcie całej procedury administracyjnej prowadzonej przez Urząd Nadzoru EFTA. Współpraca obejmuje:
 - bezzwłoczne przekazywanie Urzędowi wszelkich istotnych informacji i dowodów związanych z domniemanym kartelem, które znajdują się w posiadaniu przedsiębiorstwa lub są dla niego dostępne,
 - pozostawanie do dyspozycji Urzędu w celu bezzwłocznego odpowiadania na wszelkie zapytania, które mogą przyczynić się do ustalenia faktów,
 - umożliwienie Urzędowi przeprowadzania rozmów z obecnymi (i, o ile to możliwe, byłymi) pracownikami i dyrektorami,

⁽¹⁾ To oznacza w szczególności, że wnioskodawca udziela ścisłych, niewprowadzających w błąd i kompletnych informacji. Zob. wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie C-301/04 P, Komisja przeciwko SGL Carbon AG i inni, pkt 68–70 i wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawach C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P, C-208/02 P i C-213/02 P, Dansk Rørindustri A/S i inni przeciwko Komisji, pkt 395–399. Artykuł 6 Porozumienia EOG przewiduje, że bez uszczerbku dla przyszłych zmian w orzecznictwie postanowienia tego Porozumienia, przy ich wdrażaniu i stosowaniu, są interpretowane zgodnie ze stosownymi orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wydanymi przed datą podpisania Porozumienia EOG, o ile istota tych postanowień jest identyczna z odpowiednimi zasadami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz aktami przyjętymi w ramach zastosowania tych dwóch traktatów. Jeżeli chodzi o stosowne orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości wydane po dacie podpisania Porozumienia EOG, z art. 3 ust. 2 porozumienia o nadzorze i trybunale wynika, że Urząd Nadzoru EFTA oraz Trybunał EFTA zwracają należyłą uwagę na zasady wytyczone w tych orzeczeniach.

- nieniszczenie, niefałszowanie oraz nieukrywanie istotnych informacji lub dowodów związanych z domniemanym kartelem, oraz
 - nieujawnienie faktu złożenia wniosku oraz jego treści do czasu wydania przez Urząd pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń w danej sprawie, chyba że uzgodniono inaczej:
- b) przedsiębiorstwo zakończyło swój udział w domniemanym kartelu natychmiast po złożeniu wniosku, z wyjątkiem sytuacji, gdy w opinii Urzędu udział taki byłby z uzasadnionych względów koniecznych dla zapewnienia skuteczności kontroli;
- c) nie jest dopuszczalne, aby przedsiębiorstwo, rozważając złożenie wniosku do Urzędu, zniszczyło, sfałszowało lub ukryło dowody istnienia domniemanego kartelu lub też ujawniło komukolwiek, z wyjątkiem innych organów ds. konkurencji, zamiar złożenia wniosku lub jego treść.
- (13) Przedsiębiorstwo, które podejmowało kroki w celu nakłonienia innych przedsiębiorstw do przyłączenia się do kartelu lub pozostawania w nim, nie kwalifikuje się do zwolnienia z grzywien. Może ono mimo to kwalifikować się do zmniejszenia grzywien, jeżeli spełnia odpowiednie wymogi i warunki.

B. Procedura

- (14) Przedsiębiorstwo pragnące zwrócić się z wnioskiem o zwolnienie z grzywien powinno skontaktować się z Dyrekcją ds. Konkurencji i Pomocy Państwa w Urzędzie Nadzoru EFTA. Przedsiębiorstwo może najpierw zwrócić się o wydanie poświadczenia kolejności złożenia wniosku albo od razu złożyć do Urzędu formalny wniosek o zwolnienie z grzywien w celu spełnienia warunków określonych odpowiednio w pkt 8 lit. a) lub pkt 8 lit. b). Urząd może odrzucić każdy wniosek o zwolnienie z grzywien, jeżeli został on złożony po wydaniu pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń.
- (15) Służby Urzędu Nadzoru EFTA mogą przyznać poświadczenie kolejności złożenia wniosku, zabezpieczające miejsce wnioskodawcy ubiegającego się o zwolnienie z grzywien w kolejce przez dany okres, ustalony indywidualnie dla każdego przypadku, tak by umożliwić zgromadzenie koniecznych informacji i dowodów. Aby móc otrzymać poświadczenie kolejności złożenia wniosku, wnioskodawca musi przedstawić Urzędowi informacje obejmujące jego nazwę i adres, strony domniemanego kartelu, objęty(-e) nim produkt(-y) i terytorium(-a), szacowany czas trwania domniemanego kartelu i charakter domniemanych praktyk kartelowych. Wnioskodawca powinien również poinformować Urząd o innych wnioskach o złagodzenie kar, które już zostały złożone lub mogą zostać złożone do innych organów w przyszłości w związku z domniemanym kartelem, oraz powinien uzasadnić swój wniosek o poświadczenie kolejności złożenia wniosku. W przypadku przyznania poświadczenia kolejności złożenia wniosku służby Urzędu ustalają okres, w ciągu którego wnioskodawca musi dopełnić wymogów poświadczenia kolejności złożenia wniosku poprzez przekazanie informacji i dowodów wymaganych do osiągnięcia odpowiedniego poziomu progowego do uzyskania zwolnienia z grzywien. Przedsiębiorstwa, którym przyznano poświadczenie kolejności złożenia wniosku, nie mogą dopełnić warunków takiego poświadczenia poprzez złożenie wniosku w postaci hipotetycznej. Jeżeli wnioskodawca dopełni warunków poświadczenia kolejności złożenia wniosku w terminie wyznaczonym przez służby Urzędu, przekazane informacje i dowody zostaną uznane za złożone w dniu, w którym przyznano poświadczenie kolejności złożenia wniosku.
- (16) Przedsiębiorstwo składające do Urzędu Nadzoru EFTA formalny wniosek o zwolnienie z grzywien musi:
- a) przekazać Urzędowi wszelkie dostępne mu informacje i dowody wiążące się z domniemanym kartelem, określone w pkt 8 i 9, wraz z oświadczeniem przedsiębiorstwa; lub
 - b) wstępnie przedstawić te informacje i dowody w postaci hipotetycznej; w tym przypadku przedsiębiorstwo musi przedstawić opisowy wykaz dowodów będących w jego posiadaniu, które mogą zostać ujawnione w późniejszym uzgodnionym terminie. Wykaz ten powinien dokładnie odzwierciedlać charakter i treść dowodów, zachowując jednak hipotetyczny charakter ich ujawnienia. Do zilustrowania charakteru i zawartości dowodów można użyć kopii dokumentów, z których usunięto informacje szczególnie chronione. Nazwy przedsiębiorstwa składającego wniosek i nazw innych przedsiębiorstw zaangażowanych w domniemany kartel nie trzeba ujawniać do czasu złożenia dowodów opisanych we wniosku. Jednakże należy wyraźnie określić produkt objęty domniemanym kartelem lub usługę nim objętą, a także zasięg geograficzny i szacowany czas trwania domniemanego kartelu.
- (17) Dyrekcja ds. Konkurencji i Pomocy Państwa w Urzędzie Nadzoru EFTA może, na wniosek, przekazać potwierdzenie otrzymania wniosku przedsiębiorstwa o zwolnienie z grzywien, zawierające datę oraz, w odpowiednich przypadkach, godzinę złożenia wniosku.

- (18) Z chwilą gdy Urząd Nadzoru EFTA otrzyma informacje i dowody przekazane przez przedsiębiorstwo zgodnie z pkt 16 lit. a) oraz stwierdzi, że spełniają one warunki określone odpowiednio w pkt 8 lit. a) lub b), Urząd przyzna przedsiębiorstwu warunkowe zwolnienie z grzywien na piśmie.
- (19) Jeżeli przedsiębiorstwo przedstawi informacje i dowody w postaci hipotetycznej, Urząd Nadzoru EFTA sprawdzi, czy charakter i zawartość dowodów opisanych w szczegółowym wykazie, o którym mowa w pkt 16 lit. b), spełniają warunki określone odpowiednio w pkt 8 lit. a) lub b), a o wynikach ustaleń poinformuje przedsiębiorstwo. Po ujawnieniu dowodów, najpóźniej w ustalonym dniu, oraz po sprawdzeniu, czy odpowiadają one opisowi zawartemu w wykazie, Urząd przyzna przedsiębiorstwu warunkowe zwolnienie z grzywien na piśmie.
- (20) Jeżeli staje się oczywiste, że zwolnienie z grzywien nie przysługuje lub że przedsiębiorstwo nie spełniło warunków określonych odpowiednio w pkt 8 lit. a) lub b), Urząd Nadzoru EFTA poinformuje o tym przedsiębiorstwo na piśmie. W takim przypadku przedsiębiorstwo może wycofać dowody ujawnione do celów wniosku o zwolnienie z grzywien lub zwrócić się do Urzędu o rozpatrzenie ich na mocy sekcji III niniejszego zawiadomienia. Nie wyklucza to możliwości korzystania przez Urząd ze swoich zwykłych uprawnień kontrolnych w celu uzyskania informacji.
- (21) Urząd Nadzoru EFTA nie rozpatrzy innych wniosków o zwolnienie z grzywien przed zajęciem stanowiska w sprawie już złożonego wniosku w związku z tym samym domniemanym naruszeniem przepisów prawa, niezależnie od tego czy wniosek o zwolnienie z grzywien został złożony w sposób formalny czy w formie zwrócenia się o wydanie poświadczenia kolejności złożenia wniosku.
- (22) Jeżeli na końcu procedury administracyjnej przedsiębiorstwo spełnia warunki określone w pkt 12, Urząd Nadzoru EFTA przyzna mu zwolnienie z grzywien w drodze odpowiedniej decyzji. Jeżeli na końcu postępowania administracyjnego przedsiębiorstwo nie spełnia warunków określonych w pkt 12, nie przysługuje mu żadne preferencyjne traktowanie na podstawie niniejszego zawiadomienia. Jeżeli Urząd po przyznaniu warunkowego zwolnienia z grzywien stwierdzi, że wnioskodawca ubiegający się o zwolnienie z grzywien działał jako strona nakłaniająca, Urząd wstrzyma zwolnienie.

III. ZMNIEJSZENIE GRZYWNY

A. Warunki zmniejszenia grzywiny

- (23) Przedsiębiorstwa ujawniające swój udział w domniemanym kartelu mającym wpływ na EOG, które nie spełniają warunków określonych w sekcji II powyżej, mogą kwalifikować się do skorzystania ze zmniejszenia wszelkich grzywien, które w innym przypadku zostałyby nałożone.
- (24) W celu zakwalifikowania się do zmniejszenia grzywien przedsiębiorstwo musi przedstawić Urzędowi Nadzoru EFTA dowody na istnienie domniemanego naruszenia, które przyczyniają się do znacznego zwiększenia wartości dowodów będących już w posiadaniu Urzędu, oraz musi spełnić łącznie warunki określone w pkt 12 lit. a) do c) powyżej.
- (25) Pojęcie „zwiększenia wartości” odnosi się do zakresu, w jakim dostarczone dowody zwiększają, poprzez swój charakter lub poziom szczegółowości, możliwość udowodnienia przez Urząd Nadzoru EFTA istnienia domniemanego kartelu. Przy tej ocenie Urząd zasadniczo uznaje dowody pisemne pochodzące z okresu, którego dotyczą fakty, za mające większą wartość niż dowody ustalone później. Dowody obciążające bezpośrednio odnoszące się do danego stanu faktycznego zasadniczo uznawane są za posiadające większą wartość niż dowody mające z nim tylko pośredni związek. Podobnie na wartość złożonych dowodów wpływ będzie miał zakres, w jakim oparcie się na przekazanych dowodach wymaga potwierdzenia ich materiałami pochodzącymi z innych źródeł przeciwko innym przedsiębiorstwom związanym z daną sprawą, a zatem przekonującym dowodom przypisuje się większą wartość niż dowodom takim jak oświadczenia, które wymagają potwierdzenia w przypadku ich zakwestionowania.
- (26) W ostatecznej decyzji przyjętej na zakończenie procedury administracyjnej Urząd Nadzoru EFTA określi poziom zmniejszenia grzywien, z którego skorzysta przedsiębiorstwo, w odniesieniu do grzywien, które w przeciwnym przypadku zostałyby nałożone. W przypadku:
- pierwszego przedsiębiorstwa, które znacząco przyczyniło się do zwiększenia wartości dowodów, zmniejszenie wynosi 30–50 %,
 - drugiego przedsiębiorstwa, które znacząco przyczyniło się do zwiększającej wartości dowodów, zmniejszenie wynosi 20–30 %,

— kolejnych przedsiębiorstw, które znacząco przyczyniły się do zwiększenia wartości dowodów, zmniejszenie wynosi do 20 %.

W celu ustalenia poziomu zmniejszenia grzywny w ramach każdego przedziału, Urząd uwzględni moment złożenia dowodów spełniających warunki określone w pkt 24 oraz zakres, w jakim zwiększają one wartość dowodów już posiadanych.

Jeżeli wnioskodawca ubiegający się o zmniejszenie grzywny jako pierwszy złoży przekonujące dowody w rozumieniu pkt 25, które Urząd wykorzysta do ustalenia dodatkowych faktów zwiększających wagę lub czas trwania naruszenia, Urząd nie uwzględni tych elementów przy ustalaniu grzywien nakładanych na przedsiębiorstwo, które dostarczyło te dowody.

B. Procedura

- (27) Przedsiębiorstwo pragnące skorzystać ze zmniejszenia grzywny musi złożyć formalny wniosek do Urzędu Nadzoru EFTA oraz przedstawić wraz z nim wystarczające dowody istnienia domniemanego kartelu, aby zakwalifikować się do zmniejszenia grzywny zgodnie z pkt 24 niniejszego zawiadomienia. Wszelkie dobrowolnie przekazane Urzędowi dowody, które zgodnie z życzeniem przekazującego je przedsiębiorstwa miałyby zostać rozpatrzone pod kątem preferencyjnego traktowania zgodnie z sekcją III niniejszego zawiadomienia, należy wyraźnie określić w momencie złożenia wniosku jako część formalnego wniosku o zmniejszenie grzywny.
- (28) Dyrekcja ds. Konkurencji i Pomocy Państwa w Urzędzie Nadzoru EFTA na wniosek przekaze potwierdzenie otrzymania wniosku przedsiębiorstwa o zmniejszenie grzywny oraz wszelkich późniejszych dowodów, zawierające datę oraz, w odpowiednich przypadkach, godzinę złożenia każdego dokumentu. Urząd nie zajmie stanowiska w sprawie wniosku o zmniejszenie grzywny do czasu zajęcia stanowiska w sprawie wszelkich wcześniej złożonych wniosków o warunkowe zwolnienie z grzywien w odniesieniu do tego samego domniemanego kartelu.
- (29) Jeżeli Urząd Nadzoru EFTA dojdzie do wstępnego wniosku, że dowody złożone przez przedsiębiorstwo znacznie zwiększają wartość dowodów w rozumieniu pkt 24 i 25, oraz że przedsiębiorstwo spełniło warunki określone w pkt 12 i 27, Urząd poinformuje przedsiębiorstwo na piśmie, najpóźniej w dniu powiadomienia o pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, o swoim zamiarze zastosowania zmniejszenia grzywny w ramach przedziałów określonych w pkt 26. Jeżeli Urząd dojdzie do wstępnego wniosku, że przedsiębiorstwo nie kwalifikuje się do zmniejszenia grzywny, poinformuje o tym również przedsiębiorstwo na piśmie w tym samym terminie. Urząd może odrzucić każdy wniosek o zwolnienie z grzywien, jeżeli został on złożony po wydaniu pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń.
- (30) W decyzji podjętej na końcu postępowania administracyjnego Urząd Nadzoru EFTA oceni ostateczną sytuację każdego przedsiębiorstwa, które złożyło wniosek o zmniejszenie grzywny. W takiej ostatecznej decyzji Urząd określi:
- a) czy dowody przekazane przez przedsiębiorstwo znacznie zwiększają wartość dowodów będących już w posiadaniu Urzędu;
 - b) czy spełnione zostały warunki określone w pkt 12 lit. a) do c) powyżej;
 - c) dokładny poziom zmniejszenia grzywny dla przedsiębiorstwa, w ramach przedziałów określonych w pkt 26.

Jeżeli Urząd uzna, że przedsiębiorstwo nie spełniło warunków określonych w pkt 12, nie będzie mu przysługiwać żadne preferencyjne traktowanie na podstawie niniejszego zawiadomienia.

IV. OŚWIADCZENIA PRZEDSIĘBIORSTW SKŁADANE CELEM ZAKWALIFIKOWANIA SIĘ DO ZWOLNIENIA Z GRZYWIEN LUB ICH ZMNIEJSZENIA NA MOCY NINIEJSZEGO ZAWIADOMIENIA

- (31) Oświadczenie przedsiębiorstwa jest dobrowolną informacją, przekazaną Urzędowi Nadzoru EFTA przez przedsiębiorstwo lub w jego imieniu, na temat kartelu oraz jego roli w kartelu, przygotowaną specjalnie w celu jej przekazania Urzędowi na podstawie niniejszego zawiadomienia. Wszelkie oświadczenia złożone przed Urzędem w odniesieniu do niniejszego zawiadomienia są włączane do akt Urzędu i tym samym mogą zostać wykorzystane w materiale dowodowym.

- (32) Na prośbę wnioskodawcy Urząd Nadzoru EFTA może zezwolić na ustne składanie oświadczeń, chyba że wnioskodawca już ujawnił treść oświadczenia przedsiębiorstwa osobom trzecim. Ustne oświadczenia przedsiębiorstw będą nagrywane i przepisywane w siedzibie Urzędu. Zgodnie z art. 19 rozdziału II protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i trybunale⁽¹⁾ oraz art. 3 i 17 rozdziału III protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i trybunale⁽²⁾, przedsiębiorstwa składające ustne oświadczenia uzyskają możliwość sprawdzenia dokładności technicznej nagrania, które będzie dostępne w siedzibie Urzędu, oraz korekty treści swoich oświadczeń ustnych w określonym terminie. Przedsiębiorstwa mogą zrzec się tego prawa w określonym powyżej terminie; w takim przypadku nagranie od tego momentu będzie uznawane za zatwierdzone. Po wyraźnym lub dorozumianym zatwierdzeniu oświadczenia ustnego lub wniesieniu do niego korekt przedsiębiorstwo w określonym terminie przesłucha nagrania w siedzibie Urzędu i sprawdzi dokładność zapisu. Skutkiem niezastosowania się do tego wymogu może być utrata preferencyjnego traktowania przewidzianego w niniejszym zawiadomieniu.
- (33) Oświadczenia przedsiębiorstw są udostępniane jedynie adresatom pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń, pod warunkiem że zobowiążą się oni, wraz z adwokatami uzyskującymi dostęp do zeznań w ich imieniu, do niesporządzania żadnych kopii informacji zawartych w udostępnionym oświadczeniu przedsiębiorstwa w sposób mechaniczny lub elektroniczny oraz do zagwarantowania, że informacje uzyskane z oświadczenia przedsiębiorstwa zostaną użyte wyłącznie do celów wymienionych poniżej. Inne strony, na przykład skarżący, nie uzyskają dostępu do oświadczeń przedsiębiorstwa. Urząd Nadzoru EFTA uważa, że ta szczególna ochrona oświadczeń przedsiębiorstw nie znajduje uzasadnienia od momentu ujawnienia ich treści osobom trzecim przez wnioskodawcę.
- (34) Zgodnie z obwieszczeniem dotyczącym zasad dostępu do akt Urzędu Nadzoru EFTA w sprawach na mocy art. 53, 54 i 57 Porozumienia EOG⁽³⁾, akta te udostępnia się jedynie adresatom pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń, pod warunkiem że informacje z nich uzyskane zostaną wykorzystane jedynie na potrzeby sądowego lub administracyjnego postępowania dotyczącego zastosowania zasad konkurencji EOG będącego przedmiotem powiązanego postępowania administracyjnego. Wykorzystanie takich informacji do innych celów w czasie postępowania może zostać uznane za brak współpracy w rozumieniu pkt 12 i 27 niniejszego zawiadomienia. Ponadto jeżeli takie wykorzystanie informacji nastąpi już po przyjęciu przez Urząd Nadzoru EFTA, w danym postępowaniu, decyzji o zakazie, Urząd może w ramach postępowania sądowego przed Trybunałem EFTA wniesić o to, aby Trybunał zwiększył grzywnę w odniesieniu do odpowiedzialnego za to przedsiębiorstwa. Jeżeli informacje takie będą wykorzystane kiedykolwiek do innych celów przy udziale zewnętrznego adwokata, Urząd może zgłosić takie zjawisko do adwokatury, do której należy dany adwokat, celem uruchomienia działań dyscyplinarnych.
- (35) Oświadczenia przedsiębiorstw złożone na mocy niniejszego zawiadomienia będą przekazywane jedynie organom ds. konkurencji w państwach członkowskich zgodnie z art. 12 rozdziału II protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i trybunale, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w obwieszczeniu w sprawie współpracy w ramach sieci organów ochrony konkurencji EFTA⁽⁴⁾ oraz pod warunkiem, że poziom ochrony informacji przed ujawnieniem, przyznany przez organ ochrony konkurencji otrzymujący informacje, odpowiada poziomowi zapewnionemu przez Komisję.

V. UWAGI OGÓLNE

- (36) Urząd Nadzoru EFTA nie zajmie stanowiska na temat tego, czy przyznać zwolnienie warunkowe lub czy wynagrodzić jakkolwiek wniosek, jeżeli stanie się oczywiste, że wniosek dotyczy naruszeń przepisów prawa objętych pięcioletnim okresem przedawnienia w odniesieniu do nakładania kar określonym w art. 25 ust. 1 lit. b) rozdziału II protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i trybunale, ponieważ takie wnioski byłyby bezpodstawne.

⁽¹⁾ W wyniku porozumienia zmieniającego protokół 4 do Porozumienia pomiędzy Państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 września 2004 r., które weszło w życie dnia 20 maja 2005 r., rozdział II protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i trybunale odzwierciedla w dużym zakresie filar EFTA rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r.

⁽²⁾ W wyniku wejścia w życie, dnia 1 lipca 2005 r., porozumienia zmieniającego protokół 4 do Porozumienia pomiędzy Państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału z dnia 3 grudnia 2004 r., rozdział III protokołu 4 do porozumienia o nadzorze i trybunale odzwierciedla rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004.

⁽³⁾ Dz.U. C 250 z 25.10.2007, s. 16 oraz Supplement EOG do Dz.U. nr 50 z 25.10.2007, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 227 z 21.9.2006, s. 10 oraz Supplement EOG do Dz.U. nr 47 z 21.9.2006, s. 1.

- (37) Z dniem publikacji w Dzienniku Urzędowym i Suplemencie EOG do Dziennika Urzędowego, niniejsze zawiadomienie zastępuje zawiadomienie Urzędu Nadzoru EFTA z 2003 r. w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych we wszystkich przypadkach, w których żadne przedsiębiorstwo nie skontaktowało się z Urzędem Nadzoru EFTA w celu skorzystania z preferencyjnego traktowania przewidzianego w tym zawiadomieniu. Jednakże pkt 31—35 niniejszego zawiadomienia będą miały zastosowanie od chwili jego publikacji do wszystkich oczekujących na rozpatrzenie wniosków o zwolnienie z grzywien lub o zmniejszenie grzywien, a także nowych wniosków w tej sprawie.
- (38) Urząd Nadzoru EFTA zdaje sobie sprawę, że niniejsze zawiadomienie stworzy uzasadnione oczekiwania, na których przedsiębiorstwa mogą się opierać przy ujawnianiu Urzędowi informacji o istnieniu kartelu.
- (39) Zgodnie z praktyką Urzędu Nadzoru EFTA w każdej decyzji zostanie wskazany fakt, że przedsiębiorstwo współpracowało z Urzędem w trakcie prowadzonego przez nią postępowania administracyjnego celem wyjaśnienia powodu zwolnienia z grzywiny lub jej zmniejszenia. Fakt przyznania zwolnienia z grzywiny lub jej zmniejszenia nie może chronić przedsiębiorstwa od cywilnoprawnych konsekwencji udziału w naruszeniu art. 53 Porozumienia EOG.
- (40) Urząd Nadzoru EFTA uważa, że zasadniczo publiczne ujawnienie dokumentów i pisemnych lub nagranych oświadczeń otrzymanych w kontekście niniejszego zawiadomienia naruszyłoby pewne interesy publiczne i prywatne, jak na przykład ochronę celu działań kontrolnych w rozumieniu ogólnych zasad Urzędu w sprawie dostępu do dokumentów ⁽¹⁾, nawet po podjęciu decyzji.

⁽¹⁾ Zob. <http://www.eftasurv.int>